

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY
országos szakasz
2018. április

VI. osztály

A tételek kidolgozására szánt idő: 2 óra.

I. 30 pont

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd oldd meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Pite egy plédbe burkolózva a tükör elé állt. Tudta, hogy ő áll a tükör előtt, mert az ember tudja, ha a tükörben saját magát nézi, csak az volt a gáz, hogy Petya nem magát látta, hanem az apját.

– Apa...! – intett, miközben a tükörkép visszaintett, és azt mondta, apa.

Péter zavartan elvigyorodott.

A tükörben az apja is elvigyorodott.

Vagyishogy nem az apja, hanem... Illetve az apja, mert az apját is látta...

Vagyis magát látta, aki most éppen az apja...

Jaj, anya!... Hogy is van ez? Mi történt?

Péter hirtelen arra gondolt, hogy ha nem álmodik, márpedig kis eskü, nagy eskü capcarap, hogy nem álmodik, akkor talán megőrült.

Igen, megőrült. Azt látja, amit nem láthat, mert ilyen nem létezik.

De nem. Mégsem őrrülhetett meg, mert a Tasnádi Jocó, akinek ideg orvos az apja, azt mondta, hogy az őrrültek folyton ugrálnak és röhögnek, mint szünetben a hatodik bé, vagy csak ülnek némán, és maguk elé merednek, mint aki dogát ír, és nem készült. Márpedig Péter se nem ugrált, se nem röhögött, se nem meredt maga elé. Nagyon is nyugodtan állt. Kicsit remegett ugyan az a hosszú lába, de azért nyugodtan állt. És pontosan tudta, hogy ő MAGA AZ, PETE PÉTER, AKI A PAPÁJA TESTÉBEN ÁLLDOGÁL!...

Végül is... ahogy így figyelte, figyelgette magát..., nem is nézett ki rosszul. Magas volt, izmos meg olyan izé. Szóval: férfias. (...)

Sokszor akart ilyen lenni. Pláne, ha megnézett egy pofozós filmet. A főbunyósra ugrik a sok hapi. A haver meg csak nyomja: „A fejét üsd, hogy meg ne sántuljon! Kell egy pofás, apám? Ezt kapd el, ne a náthat!” Pite az ilyen filmek után mindig arról álmodott, hogy olyan erős meg izmos lesz, mint a Stallone meg a Schwarzi!...

Nézte magát a tükörben. Olyan izmos azért nem volt! Na, meg mondjuk az nem nagyon tetszett neki, hogy a feje búbjáról már hiányzott egy csomó hajszála. Igaz, mikor egy kicsit előrekotorta a haját, ahogy apa szokta, már nem is látszott a világos folt. (...)

Ahogy nézgelődött, meg sétált, Péternek tetszeni kezdett a dolog. Vagyis az, hogy ennyire megnőtt. Még ki is húzta magát. Nem rossz!...

Ha ő most így megváltozva bemegy az iskolába...! Húha! Nahát! Az biztos, hogy elkapja a Bacskai gallérját. Bacskai fél fejjel nagyobb nála, és minden ok nélkül le szokta kokizni. Most elkapja Bacskait, és feltörli a gyerekekkel a folyosót. Már a gondolatra is elnevette magát. Feltörli a Bacskaival a folyosót, aztán kiakasztja száradni...! Hát ez óriási! Most próbálja meg valaki megverni, vagy elvenni a walkmanjét! Begyúri a szekrénybe a piszkot! „Figyelj, apám! Ne idegelj, mert nyomlak pofán!”

Fognak majd nézni a csajok! Meg az Ivanics Tünde...! (...)

Pitének le kellett ülnie az ágyra, úgy remegtek a lábai.

Hiszen ő így nem is mehet be az iskolába!... Senki sem fogja elhinni, hogy ő Pete Péter hatodik

bé...! (...)

(Nógrádi Gábor: *Petepite* – részlet)

1. Mi okozta Petepite zavarodottságát? 3 pont
2. Miből gondolja Petepite, hogy nem örült meg? 4 pont
3. Mely tulajdonságok miatt örül új testének? Melyik tulajdonság zavarja? 4 pont
4. Mondd rokon értelművel, értelmezd az alábbi diáknyelvi kifejezéseket! 4 pont
  - a) „*márpedig kis eskü, nagy eskü capcarap*”
  - b) „*minden ok nélkül le szokta kokizni*”
5. Képzeld el, hogy az átváltozott Petepite másnap iskolába megy. Fogalmazz 15-20 soros párbeszédet, amely közte és egyik osztálytársa/ egyik tanára közt hangozhatna el! 15 pont

II. 40 pont

Kicsoda lehet ez a Kelemen? Hogyan, milyen események következtében és miért válhatott messze földön a leghíresebb emberré? Írd meg a történetét! Fogalmazásodba építs be elbeszélő szöveget és jellemzést is! A címadásról se feledkezz meg!

- *Elszántam magamat, véglegesen – mondta Kelemen. (...)*
- *Tudod, mire szántam el magam? – folytatta.*
- *Nem tudnám kitalálni – feleltem. (...)*
- *Messze földön a leghíresebb ember akarok lenni.*
- *Az Isten segítsen! – bólintottam.*

(Tamási Áron)

III. 20 pont

1. Mondd másképp, mégpedig olyan szóval, amelyben a fa szerepel! Állapítsd meg a körülírások aláhúzott szavainak szófaját! 10 pont

- a) *Csíny*t követ el.
- b) *Nehéz* dologra vállalkozik.
- c) *Saját* magának árt.
- d) *Erős, edzett, k*itartó ember.
- e) *Belevész* a részletekbe.

2. Két-két betűből álló szórész hiányzik mindenik szósorból. Ezeket megtalálva értelmes szavakat nyersz. Szósoronként azonos a két betűből álló hiányzó rész. Melyek ezek? 10 pont

Pl.: -kete, -lebarát, -szül. A hiányzó szórész: fe-

a) -cka, -zog, -li	c) -lok, -dás, -taj	e) -aj, -talam, -vad
b) -pál, -ja, -cag	d) -nat, -vaj, -dó	

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY
országos szakasz
2018. április

JAVÍTÓKULCS
VI. osztály

I.	30 pont
1. Lehetséges válasz:	3 pont
<i>Azt látta a tükörben, ami nem létezik. Nem saját tükörképét látta, hanem az apját.</i>	
2. Teljes válasz: 4 pont. Hiányos válasz: 2 pont.	4 pont
<i>Tasnádi Jócó, akinek ideg orvos az apja, azt mondta, hogy az örültek folyton ugrálnak és röhögnek, vagy csak ülnek némán, és maguk elé merednek. Márpedig Péter se nem ugrált, se nem röhögött, se nem meredt maga elé. Nagyon is nyugodtan állt.</i>	
3. Minden megnevezett tulajdonság: 1 pont.	4 pont
Lehetséges válasz: <i>Örül, mert: magas, izmos, férfias. Zavarja, hogy a feje búbja már kopaszodik.</i>	
4. Minden értelmezés: 2 pont.	4 pont
Lehetséges válaszok: a) <i>az életére esküszik, teljesen meg van győződve, az tuti biztos</i> b) <i>minden indok nélkül barackot szokott nyomni a fejére</i>	
5. Értékelési szempontok:	15 pont
A párbeszéd formai követelményeinek betartása: 2 pont. Tématartás: 3 pont. Eredetiség, kreativitás: 5 pont. Helyesírás, nyelvhelyesség: 5 pont.	
II.	40 pont
Címadás	5 pont
Tématartás	5 pont
Az elbeszélő szöveg és jellemzés formai követelményei	5 pont
Kreativitás, eredetiség	10 pont
Szövegkohézió	10 pont
Nyelvhelyesség, helyesírás	5 pont
III.	20 pont
1. Minden helyes szólás: 1 pont. Minden helyesen megállapított szófaj: 1 pont.	10 pont
Szólások: a) <i>Rossz fát tesz a tűzre.</i> b) <i>Nagy fába vágja a fejszékét.</i> c) <i>Maga alatt vágja a fát.</i> d) <i>Kemény fából faragták.</i> e) <i>Nem látja a fától az erdőt.</i>	
Szófajok megnevezése: a) <i>igekötő,</i> b) <i>(határozóragos) főnév,</i> c) <i>(visszaható) névmás,</i> d) <i>(folyamatos melléknévi) igenév,</i> e) <i>(határozott) névelő.</i>	

2. A két betűből álló közös szókezdő rész megtalálása: 2 pont szósonként. **10 pont**
a) *bu-*   b) *ka-*   c) *tu-*   d) *zsi-*   e) *ol-*

Megjelenés: 10 pont

Összesen: 100 pont